

1908-06-15

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Laura Warberg

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

East Andover er en mindre by i den sydlige del af staten New Hampshire. Laura Warberg besøgte sine to døtre i Boston. De var begge amerikansk gift. Tornehave var Brønsted-familiens hus i Birkerød.

At bryde overtvært: At tage en rask beslutning; skære igennem (ODS).

Afsendersted:

Tornehave Birkerød

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Adressen er skrevet øverst s. 1

Modtagersted:

244 Columbia Road Boston

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuerten

Omtalte personer:

Josefine -

Charles Abrahams

Ingeborg Abrahams

Julie Brandt

Inge Bredsdorff

Vigs Bredsdorff

Alhed Marie Brønsted

Ellen Brønsted

Johannes Nicolaus Brønsted

Louise Brønsted

Adam Goldschmidt

Alfred Goldschmidt

Ina Goldschmidt

Johanne Goldschmidt

Amanda Heinesen

Olga -, Hushjælp hos Brønsted

Christine Mackie

Anna -, pige i huset hos Brønsted

Andreas Roos

Arkivplacering:

Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, Astrid Warberg-Goldschmidt til
Laura Warberg, 1908-06-15, 2439

Trykt udgave:

Nej

Proveniens:

Gave til Østfyns Museer fra et medlem
af Warberg-familien

DOKUMENTINDHOLD

Louise/Lugge er kommet hjem. Astrid fandt det svært at have ansvaret for de mange børn; især under et natligt tordenvejr.

Ingeborg har været på besøg med børn. Bagefter blev Astrid syg.

Alfred Goldschmidt har hentet Ina/Sjums. Hun og Adam har også været Hellerup og på besøg i Birkerød.

Ina er kommet sig og hendes mave er i orden, men alle børnene har fået lus.

Stuepigen Anna har heldigvis sagt op til 1. juli. Astrid kan godt styre hende. Astrid nyder at have husforpligtelser igen, og der er planer om, at hun kan blive pige i huset hos søsteren, Louise.

Astrid synes, at Laura skal komme hjem fra det ækle Amerika.

TRANSSKRIFTION

[Håndskrevet på kuvertens forside:]

Fru Laura Warberg

(/o Mr. Sawyer)

244 Columbia road

Dorchester

Boston

Mass.

U.S.A.

[Adressen er overstreget]

[Noteret med blyant:]

Birkerød 15/6 1908

E. Andover

N.H.

[Håndskrevet på kuvertens bagside:]

afs. War (papir mangler)

Birkerød

Denmark

[Poststempler]

[I brevet:]

Tornehave pr. Birkerød 15/Juni 1908.

Kæreste Mor! Det er mig umuligt at få Plan i mit Skriveri, men nu går jeg ud fra, at Breve er velkomne også når de kommer uventet – og skriver i Dag, fordi jeg har Lyst til det.

Nu har vi da heldigvis fået Lugge hjem igen; jeg var ikke helt fri for at være en Smule ængstelig, da jeg gik her alene med Ansvaret for alle de Børn – særlig da min Enetilværelse indlededes med et Nattetordenvejr – uha,

hvor jeg var bange! man havde i Forvejen omstændelig forklaret mig, hvor rasende farligt det var, om Lynet slog ned – Taget vilde skride på 5 Min og umuliggøre Udgangen. Aldrig har jeg oplevet så angstfuld en Nat – men heldigvis er jo Sommernatten kort. Jeg havde Pinselørdag Besøg af Ingeborg – med begge Børnene; men det var en ret mislykket Forestilling – begrundet på et gyseligt og ustandseligt øsende Regnvejr – ledsaget af skarp Kulde og Blæst. Begge hendes Børn blev syge af Turen, og da jeg kom hjem fra at have fulgt dem til Stationen måtte jeg gå i Seng og led de væmmeligste Kvaler – en sindssvag stærk Hovedpine med heftige Brækninger – et Tilfælde, jeg har haft gentagne Gange, når en Forkølelse indtræffer sammen med mine Ting. Pinsedag kom Johanne – og Alfred! En meget dyster og pinlig Dag – knugende Tavshed og Uhyggefølelser – Regnvejr – Kulde. Alfred sov på Kroen og hentede næste Dag Sjums, de rejste sammen til Hellerup, hvor Pigen Josefine om Aftenen afhentede Sjums. Johanne rejste om Aftenen i et Tog så overfyldt, at Godsvognene måtte møbleres med Bænkene fra Stationens Ventesal! Den Aften var jeg komplet udmattet af den ækle Pinsetid; men blev i de følgende Dage styrket og oplivet af Andreas Roos (gift med Inge Bredsdorff) og Vigs B, Bror til Inge. De er begge to umådelig flinke og rare; Vigs og jeg er jo gode Venner fra gamle Dage og fandt nu hinanden i en lidenskabelig Litteraturnak; han skriver også. I Går – Søndag – var Sjums og Adams i Hellerup (3die Gang); jeg fulgte dem om Morgenens til Stationen, og Josefine bragte dem til Hellerup, men da det var hendes Frisøndag returnerede hun med næste Tog. Da jeg ½ 7 om Aftenen stod på Stationen for at tage mod Børnene – viste det sig, at ikke alene Alfred, men også Charles ledsagede dem hertil. De gik med op – hilste på Lugge, der arbejdede med Pan i Haven – som de besøgte; var meget formelle begge to og gik straks igen. Disse Sammenkomster med Alfred er mig efterhånden en sand Lidelse. Nu er han i København i disse Dage; jeg skal i Morgen rejse ud med Sjums, som han tager med sig til Malmø for en 8 Dagestid. Det bliver løjerligt at aflevere det lille søde Pus! Jeg har skrevet et indtrængende Brev til Amanda om at passe hende rigtig godt. Hun er for Resten kommen sig svært allerede – er langt friskere og livligere nu, og Maven er helt i Orden på dem begge to – de får jo også en glimrende Forplejning – og alt foregår med punktlig nøjagt ["nøjagt" overstreget] Regelmæssighed. Desværre er jo hele vores Ungebestand bleven luset af en Pige, de har haft her (Olga); men for Resten optræder Dyrene ikke i større Mængder, heldigvis. Vi kæmper bestandig. Som Du måske véd, har den store Pige, Anna, sagt op til 1ste Juli; vi er meget glade derover, hun er så grænseløs muggen og uopdragen; dette

kunde endda blive godt, men hun er ikke flink imod Børnene - skænder og buldrer og tumler med dem ved enhver Lejlighed; vi havde en Scene med hende kort før de rejste, hvor både Lugge og Magisteren talte Dunder til hende desangående; næste Dag sagde hun op. For Resten er hun dygtig til sit Arbejde, men kan ikke tænke Spor af sig selv. Jeg har jo nu Husstyrelsen i mine Hænder - jeg er lige glad med hendes Muggenhed - regerer ordentlig med hende, gir mine Ordre kort og bestemt - samt overhører Muggeriet. Til min Forbavselse bliver alt udført med største Nøjagtighed - og hun synes tilmed at nære en virkelig Respekt for mig - dette være sagt uden alt Praleri, men sådan er det faktisk. Det er jo rart for Lugge, at hun slipper alle Husholdningsspekulationer - hun går omkring og føler sig som Gæst i sit eget Hus, siger hun selv.

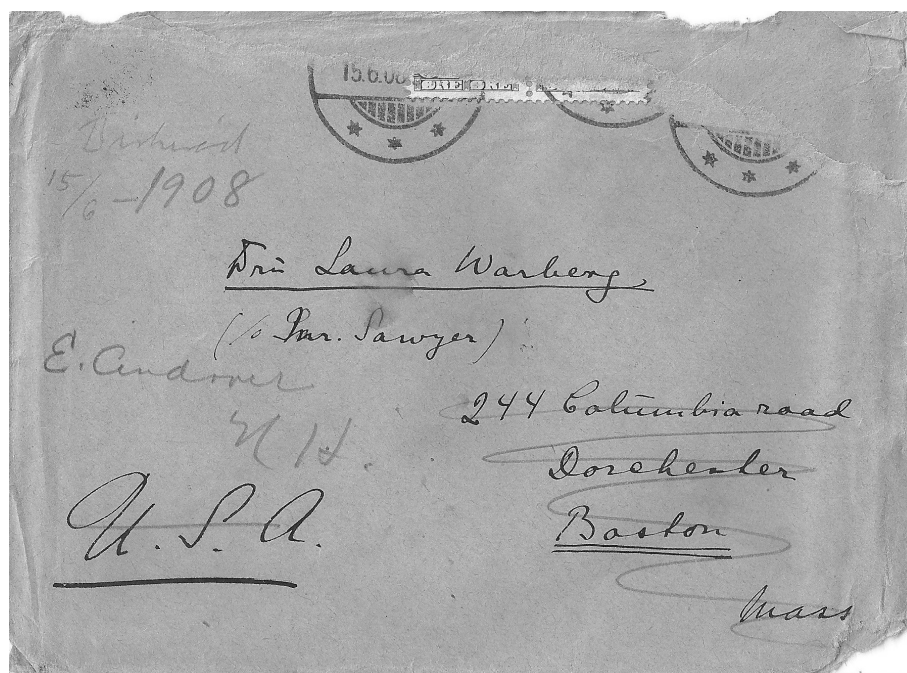
Og - det morer mig igen at have noget at bestyre, det var alligevel lidt underligt, at man pludselig var sat ud af alting. Vi har ingen anden Pige kunnet få, men Josefine har påtaget sig noget mere Arbejde - jeg ligeså, så jeg tænker nok, at det skal gå.

For mig er det en glimrende Finansoperation - Lugge overtager nu nemlig Josefines Kost og Løn - som forhøjes med 4 Kr mdl -, men Alfred skal udrede den nu engang fastsatte Sum $60 + 10 + 8 = 78$. De 18, som er for Josefines Kost og Arbejde - tilfalder så mig - jeg får atter Penge mellem Hænder og slipper for det grulige at bede Alfred om Penge. Endvidere har vi slået fast, at jeg - hvis jeg ikke får Jordmorstillingen - bliver her fra 1. Nov som Enepige og Husbestyrerinde (med høj Løn!) Sjums beholder jeg; men Alfred betaler Pension for hende. Tænk hvor udmærket både for Lugge og mig! Synes Du ikke næsten, at jeg i hvert Fald skulde opgive Jordmoriets for denne Plan? Derpå spekulerer vi stærkt, men det er en såre vanskelig Afgørelse at træffe - gid - næsten - at min Ansøgning ikke blev bevilget. Nu skal jeg ind at efterse Sjumses Garderobe til i Morgen og må derfor slutte mit lille Brev.

Og Mor - skønt jeg ikke har skrevet om det i Dag - så må Du dog tro, at vi her er ganske opfyldt af Dine Sager, og Lugge og jeg har snakket meget derom. Vi nærer det lille private Håb, at Du rejser tilbage med Mornine - herhjemme er mange Arme åbne til at modtage Dig! Ja, gid Du dog brød overtvært og rejste hjem - og væk fra det ækle Amerika, som dog er og bliver en jammerlig Opdagelse for os! Tusinde kærlige Hilsner fra Din Putte.

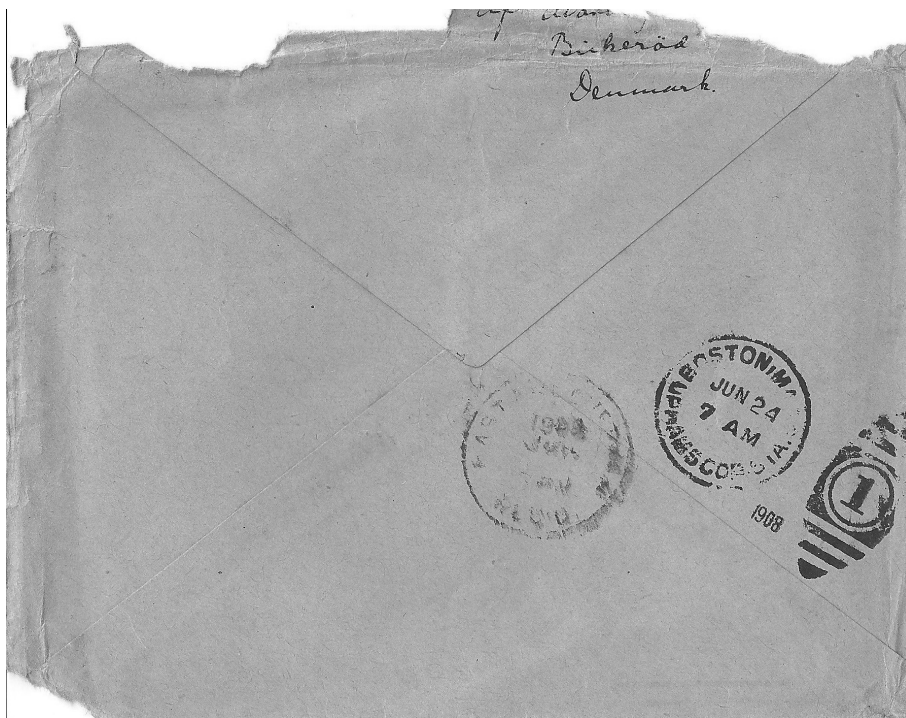
KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Tårnehave pr Birkerød ¹⁵ Jun. 1868.

Kæresterke Mor! Det er mig umuligt at få Plads
i mit Skriveri, men mit Jær og tid for, at Breve
er velkomne og vi når de kommer forventet - og
skrivs i Dag, fordi jeg har Lyst til det.
Nu har vi det heldigvis fået Lige hjem igen; og den
ikke helt fri for at være en lille smule, da jeg
gik her alene med Ansaret for alle de Børn -
særlig de min Dødsbede indledede med et
Nakketordene - uha, hvor jeg var bange! Men
hvorde i Tårnehave omstændelig forklaret mig, hvor
rasende fastlyst det var, om Lyset slog ned - Toget
ville skride sig til min og umulig og udgangen.
Adrig har jeg oplevet så angstfuld en Nat -
men heldigvis er jo Sommeren kort. De Lande
Pinselpryd Børn af Fuglborg - med alle Børnene;
men det var en ret mislykket Dorestilling - begrundet
for et gyseligt og uheldigt polude Regnvejr - ledende
af stærk Kilde og Bledet. Begge hendes Børn blev
borte af Turen og de jeg kom hjem fra at have fået
den lille Kationet måtte jeg i Seng og led de væn-
melige Kvale - en sindssyg stærk Hovedpine med
hefty Brækninger - et Tilfælde jeg har haft senere
Kange, når en Dødsbede indbragte sammen med
mine Ting. Pinnerne som Jerkane og - alfred!
En meget dybt og pinligt Dag - kængende Tavshed og
ulykkelige fornemmelser - Regnvejr - Kilde. Alfred var på
Kraen og kendte under Dag Tjener, de Nytte sammen

til Kellering, hvor Pigen Josefine om aftenen af-
kendte Jimus. Johanne rejste om aftenen i
et Tog, og overfaldt, at Godsvoagnene mætte udfyldes
med Bændene fra Stationens Venesal!

Den Aften var jeg komplet indmalt af den gamle
Tænketid, men blev i de følgende Dage skyrket og
oplyst af Andreas Raas (gift med Frøys Kreditorff) og
Vigs P, hvor til Frøys. De er begge to temmelig flinke
og vore; Vigs og jeg er jo gode Venner fra gamle Dage
og fandt hinanden i en lidenskabelig Literatur-
Disk; han skriver ogsaa. I Gaa - Søndag - var Jimus
og Adam i Kellering (saaie Gang); jeg fulgte dem om
Tingene til Stationen, og Josefine bragte dem til
Kellering, men da det var hendes Torsdag rettur-
nede hun med næste Tog. Da jeg 27 Aften skad
på Stationen for at tage Mod Bændene - viste det
sig, at ikke alene Alfred, men ogsaa Charles bedrog
dem her til. De gik med op - hilste på Løge, der
arbejdede med Paa i Haven - som de besø; var
meget fornølle begge to og gik straks igen.
Disse Sammenbrøstet med Alfred er mig efter-
hænder en sand Lidelse. Nu er han i Kjøbenhavn
i disse Dage; jeg skal i Morgen rejse ind med Jimus,
som han tager med sig til Malinö for en 8 Dages.
Det bliver lykkeligt at aflevere det lille søde Paa!
Jeg har skrevet et indtrængende Brev til Amanda
om at passe hende rigtig godt. Hun er for Resten
kommen sig snart allerede - er langt fri hene og
livligere nu, og Haven er held i Orden på den begge

to - de får jo også en stemrende Dødsopleveling - og
alt foregår med pænlig søjagt Regelmæssighed.
Desværre er jo hele vores Angelbesiddelse blæst
blæst af en Tige, der har haft her (Ogja). Men
for Recken afbrude Dødsopleveling i Skarre
Mængder, heldigvis. Vi kommer herom.
Som du måske ved, har den store Tige, Anna, sagt
af sig selv fuldt. Vi er meget glade derover, hun er
i sandhed en mængde af mængden; dette kunde
endda blive godt, men hun er ikke stik imod
Børnene - Hænder og Hænder af Hænder med den
ved enhver Lejlighed; vi kunde en Scene med hende
pant for de Lejst, hun både sig og Hænderen
kaldt Hænder til hende desang Hænder. Hvad dog
sagde hun af. For Recken er hun dygtig til sit Arbejde,
men kan ikke tænke sig af sig selv. Jeg har for
Hænderen i mine Hænder - jeg er tydelig med
hende Hænderen - regerer endelig med hende, for
mine Ordre pant og Hænder - samt overhoved
Mængden. Til min Hænderen bliver alt indført
med skærpe Hænderen - og hun synes Hænder
at være en meget Respekt for mig - dette være
sagt uden alt Hænderen, men sådan er det faktisk.
Det er jo svært for hende, at hun slipper alle Hænder-
Hænderen Hænderen - hun går omkring og følger os
som Gæst i sit eget Hænder, siger hun selv.
Og - det mener mig igen at have sagt at Hænderen,
det var alligevel lidt underligt, at man pludselig var tæt
ind af alting. Vi har ingen anden Tige Hænderen for, men

Josefine har påtaget sig noget mere arbejde - og
ligger, i jeg tænker nok, at det skal gå.
For mig er det en glimrende finansoperation -
Ligger overtaget nu nemlig Josefine, Kæst og Løn -
som forløber med 4 1/2 md - , men Alfred skal
indrede den sin engang forskudte Sum $60 + 10 + 8 = 78$.
De 18, som er for Josefine Kæst og arbejde - tilfaldet
er mig - jeg for atke Tunge mellem Helendes og
slipper for det grønlige at bede Alfred om Tunge.
Endvidere har vi slået fast at jeg - hvis jeg
ikke får Jordenstillingen - bliver her fra Nov
som Tunge og Husestyrelsen (med høj Løn!)
Ljungs beholder jeg; men Alfred beholder Pension
for hende. Tænk hvor indoverset både for Ljunge
og mig! Lyner du ikke måske, at jeg i hvert fald
skulde afgive Jorden for denne. Han? Derpå
spekulerer vi stærkt, men det er en såre vanskelig
afgjørelse at træffe - gid - måske - at min
Ansigning ikke blev bevilget. Vi skal jeg ind
at efterse Ljungs Garderobe til i morgen og
me derfor slutte mit lille Brev.
De ind - skynt jeg ikke har skrevet derom i Dag - er
me du dog tro, at vi her er ganske opfyldt af dine
Sager, og Ljunge og jeg har snakket meget derom. Vi mener
det lille private Klub, at du rejser tilbage med hustru
- herhjemme er mange Arme ålme til at modtage dig!
Ja, Lid du dog brod overhalet og rejse hjem - og nok
for det alle Demerita, som dog er, og blive en gammel
Opbørgen for os! Tusinde kærlige Hilsener fra din Pukke.